

IFRS A MINDENNAPOKBAN

Rovatunkban a PwC Magyarország IFRS-szakértői minden hónapban egy gyakorlati példán keresztül mutatják be a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok (IFRS) és a magyar számviteli szabályok közötti eltéréseket. E havi számunkban az IFRS 15 – Vevőszerszörődésekből származó árbevételek standard áttekintését az árbevétel-elszámolási modell harmadik lépése, az ügyleti ár meghatározásának ismertetésével folytatjuk.

CSÉFFAI PÉTER

a PwC Magyarország IFRS tanácsadó csoportjának tagja

Az új árbevétel-elszámolási modell harmadik lépése az ügyleti ár meghatározása, mely annak az ellenértéknek a meghatározását jelenti, melyre a vevői szerződés alapján az eladó a várakozása szerint akkor lesz jogosult, ha teljesíti a szerződésben vállalt kötelezettségeit. Az ügyleti ár meghatározását, ezen belül a jelentős pénzügyi (finanszírozási) komponens tartalmazó vevői szerződésből fakadó komplexitást az alábbi példán keresztül mutatjuk be.

A Fitt Torna Kft. edzőtermeket üzemeltet országszerte, és többéves tagságot is kínál a vevőinek. A vevő választhat, vagy előre kifizeti az 5 éves tagsági díjat (1500 E Ft) vagy pedig havonta fizet 30 E Ft-ot. A tagság egy elkülönülő teljesítési kötelelemnek minősül, amit a Fitt Torna Kft. az 5 éves időszak alatt folyamatosan teljesít. A vevő az előre fizetési opciót választja.

A tagsági díjhoz kapcsolódóan a Fitt Torna Kft. értékelése alapján 5% az a kamatláb, amely tükrözi azt a kamatlábat, melyet a szerződéskötés idején a gazdálkodó egység és a vevő közötti elkülönült pénzügyi ügyletben használnának. [IFRS 15.64].

IFRS 15 szerinti elszámolás

A Fitt Torna Kft. értékelése alapján az azonnali fizetéses ár (1500 E Ft) és a havi részletben történő összes fizetési díj (1800 E Ft) közti különbség arra utal, hogy az 5 éves tagsági szerződés egy jelentős pénzügyi (finanszírozási) komponens tartalmaz, amely során a vevő nyújt finanszírozást a társaság számára. Mivel a társaság finanszírozást kap, így kamatráfordítást is meg kell jelenítenie a tranzakcióhoz kapcsolódóan. Tartalmát tekintve a társaság a nyújtott szolgáltatásokon keresztül (amelyet árbevételként jelenít meg) törleszti a vevőtől kapott kölcsönt.

Első lépésként meg kell határozni a havonta elszámolandó árbevétel összegét.

Hónapok száma	60
Éves kamatláb	5%
Jelenérték (E Ft)*	1 500

*az azonnal fizetendő 5 éves tagdíj összege

Ehhez szükséges meghatározni, hogy mekkora „törlesztőrészlete” lenne egy ilyen pénzáramokkal rendelkező „hitelnek”. A havi kamatlábakon alapuló kamatos kamat és a futamidő figyelembevételével a havi elszámolandó árbevétel 28 307 Ft/hó. Ez az érték

a gyakorlatban nemcsak speciális szoftverekkel, hanem általános táblázatkezelő szoftverek (célértékkeresés funkció) vagy annuitástáblázat segítségével is meghatározható.

Mivel a vevő az előre fizetési opciót választotta, így a kezdeti pénzmozgással egyidejűleg a Fitt Torna Kft. 1500 E Ft szerződéses kötelezettséget számol el (bevételhatárolás jelleggel). Az IFRS 15.105 alapján, amennyiben a vevő ellenértéket fizet, még mielőtt a gazdálkodó egység az árut vagy szolgáltatást a vevőnek átadná, akkor a szerződést a fizetéskor szerződéses kötelezettségként kell bemutatnia. A szerződéses kötelezettség a gazdálkodó egység köteleme azon áruk vagy szolgáltatások vevőnek való átadására, amelyek ellenértékét a vevőtől megkapta.

A szerződéses kötelezettséget a későbbiek során csökkenti a havonta elszámolt árbevétel, illetve növeli az időszaki nyitókötelezettségre elszámolt kamat:

Hónap	Időszaki nyitóegyenleg (E Ft)	Kamatráfordítás E Ft (nyitókötelezettség* havi kamatláb)	Elszámolt bevétel (E Ft)	Záróegyenleg E Ft (nyitó+kamat-bevétel)
1	1 500,00	6,25	-28,31	1 477,94
2	1 477,94	6,16	-28,31	1 455,79
...				
60	28,19	0,12	-28,31	0
Össz.		198,41	-1698,41	

Az egyes hónapokban a könyvelési lépéseket az alábbiakban foglaltuk össze:

Gazdasági esemény	Tartozik	Követel	Összeg (E Ft)
Szerződéses kötelezettség felvétele	Pénzeszköz	Szerződéses kötelezettség	1 500
Árbevétel elszámolása hó végén	Szerződéses kötelezettség	Árbevétel	28,31
Kamatráfordítás elszámolása	Kamatráfordítás	Szerződéses kötelezettség	6,25

Az 5 éves futamidő alatt összességében 1698,41 E Ft árbevétel és 198,41 E Ft kamatráfordítás kerül elszámolásra.

Számviteli törvény szerinti elszámolás

A számviteli törvény szerint az előre kifizetett 5 évnél tagdíjat bevétel passzív időbeli elhatárolásaként szükséges kimutatni és a teljesítéssel arányosan szükséges feloldani, havonta egyenlő (25 E Ft) részletekben. Összefoglalva, a magyar számviteli törvény nem veszi figyelembe a tranzakció finanszírozási jellegét, így alacsonyabb árbevétel szerepel a szerződéshez kapcsolódóan és nincs kamatráfordítás, míg az IFRS alapján magasabb árbevétel és kamatráfordítás kerül kimutatásra.